

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 4.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1893.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἡ ἑλληνικὴ Βουλὴ χωρεῖ ἐν σχετικῇ γαλήνῃ εἰς τὰς συζητήσεις αὐτῆς, μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τῆς εἰς τὸν βασιλικὸν λόγον ἀπαντήσεως ἐπιλαδομένη τοῦ ζητήματος τῆς δι' ἀπλῆς ἐγκυκλίου ὑπὸ τοῦ κ. Τρικούπη ὡς ὑπουργοῦ ἐπὶ τὸν οικονομικῶν ἀκυρώσεως τοῦ ὑπὸ τῆς προτέρας συνόδου ἐπιψηφισθέντος, ὑπὸ τῶν οικείων ὑπουργῶν ὑπογεγραμμένου, ὑπὸ τοῦ βασιλέως κεκυρωμένου καὶ ὑπὸ τῆς προκατόχου κυβερνήσεως δημοσιευθέντος καὶ ἐφαρμοσθέντος νόμου περὶ εἰσπράξεως νόμων τινῶν εἰς χρυσόν. — Ὑπὲρ καὶ ἐναντίον τοῦ μέτρου ἠγόρευσαν οἱ ἀρμόδιοι ῥήτορες, τὸ ζήτημα δὲ ἐξητάσθη καὶ θὰ ἐξητάζετο ἔτι καὶ ἐν ἐπομένῃ συνεδρίῳ· οὐδέποτε ὅμως οἱ τῷ κ. Τρικούπῃ ὁμοφρονοῦντες, οὐδ' αὐτὸς ὁ κ. πρωθυπουργός, ὃς αὐτοπροσώπως ὑπὲρ τοῦ μέτρου αὐτοῦ συνηγόρησε, θὰ δυνήσῃ νὰ πείσῃ τὸ δημόσιον, ὅτι ἡ ἀκύρωσις αὐτῆς δὲν ἀποτελεῖ πράξιν οὐ μόνον ἀνευλαβὴν πρὸς τὸ νομοθετικὸν Σῶμα καὶ τὴν ὑπάτην ἀρχὴν τοῦ κράτους, ἀλλὰ καὶ ὀλεθρίως ἐπιζήμιον εἰς τὴν οικονομικὴν τιμὴν αὐτοῦ, ἥτις διὰ τῆς οὕτω γινομένης πραγματικῆς ἀκυρώσεως τοῦ δανείου τῆς κεφαλαιώσεως, πρὶν ἢ παρασκευασθῇ τὸ πληρῶσον τὸ ἐκ τῆς ἀκυρώσεως ταύτης ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δημοσίου χρέους κενόν, εὐρέθῃ δεινῶς ἐκτεθειμένη. — Καὶ δὲν εἶναι δυστυχὴς τοῦτο μόνον τῆς οικονομικῆς θέσεως τῆς ἑλλάδος προσλαβοῦσης οὕτω τέλειον τὸν τύπον τῆς πτωχεύσεως, ἐγγύς δὲ γενομένης καὶ τῇ χρεωκοπίᾳ, οἱ τοῦ κράτους πιστῶται, δυσπίστως διατεθέντες πρὸς τὴν κυβερνήσιν τοῦ κ. Τρικούπη, προβάλλουν ἀπαιτήσεις σπουδαίως δυσχεραίνουσας τὴν διολόγησιν τοῦ συμβιβασμοῦ. — Οὕτω κατὰ τὰς τελευταίας ἐξ Ἀθηνῶν πληροφορίας ὁ κύριος πρωθυπουργός ὑπεχώρησε μὲν ἀγαθῇ τύχῃ ἐν τῇ προτέρᾳ

ἀξιῶσαι αὐτοῦ ὅπως ἐφάπαξ ὁρισθῇ τὸ εἰς τοὺς κατόχους πληρωτέον μέρος τῶν τόκων, μὴδὲ αὐξάνηται τοῦτο προϊούσης τῆς οικονομικῆς ἀνορθώσεως τοῦ κράτους, ἀποδεχθεὶς τὸν ὅρον τοῦ κ. Ὁρνστάιν περὶ αὐξήσεως τοῦ ἐκτινομένου τόκου καθ' ὅσον συντελεῖται ἡ ἀποκατάστασις τῶν ἑλληνικῶν οικονομικῶν, προσκόπεται ὅμως εἰς τὸ ζήτημα τῶν ἀπαιτούμενων ἐγγυήσεων, αἵτινες, φαίνεται, ἂν μὴ κατὰ τύπον, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν ἐνέχουσι χαρακτῆρα ξενικοῦ ἐλέγχου. — Τούτου ἕνεκα ὑπάρχουσιν ἐν Ἀθήναις οἱ μὴ ἀδύνατον θεωροῦντες τὴν ἐκρηξιν νέας κυβερνητικῆς κρίσεως, ἥτις θὰ ἐπῆρχετο διὰ νέας παραιτήσεως τοῦ κ. Τρικούπη, εἴ ποτε οὗτος ἐπέμενε ἀρνούμενος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν προτέραν γνώμην αὐτοῦ περὶ τοῦ δανείου τῆς κεφαλαιώσεως καὶ περιβάλλῃ αὐτὸ διὰ τοῦ νομοθετικοῦ κύρους. — Ἡμεῖς, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ πολλαπλῶς ὀλέθρια ἀποτελέσματα νέων ὑπουργικῶν κρίσεων, θὰ ἐπεθυμοῦμεν νὰ ἐδῶμεν τὸν κ. Τρικούπῃ καὶ ἐν τῷ ζήτηματι τούτῳ, ὡς ἐν τῇ περὶ τοῦ πληρωτέου εἰς τοὺς κατόχους τῶν ἑλληνικῶν ὁμολογιῶν τόκου, ἐξερχόμενον τῶν δεσμῶν τοῦ δογματισμοῦ, ἐν οἷς ἀτόπως, ὡς γε ἡμῖν δοκεῖ, ἐμμένων, πολλάκις διεκτύβεσε τὸ γόντρον αὐτοῦ ὡς σώφρονος καὶ φιλοπάτριδος κυβερνήτου, καὶ ἐπαναφέροντα εἰς τὴν ἰσχύν αὐτῆς τὴν οικονομικὴν πράξιν τῆς προκατόχου κυβερνήσεως, ὅπως οὕτως ἔχῃ τοῦλάχιστον τὸν ἀναγκαῖον χρόνον νὰ διαπραγματευθῇ ἀνέτως τὸν συμβιβασμόν, ἀπαλλασσόμενος τῆς παρούσης πίσεως. — Ἀτυχῶς δὲν ὑπάρχουσι πολλὰ τὰ πείθοντα ὅτι ὁ κ. πρωθυπουργός θὰ προέβαιεν εὐχερῶς εἰς τὴν γενναίαν καὶ σωτήριον ταύτην παλινδρομίαν· μέχρις οὗ δὲ τὰ πράγματα ἀποδείξωσι τὸ ἐναντίον, δὲν δυνάμεθα ἀλλ' ἢ μετ' ἀνδρυχίας ν' ἀναμένωμεν τὴν ἐκβασιν.

Μετὰ βραχείαν μὲν ἀλλ' οὐκ ἀνώδυνον, ὡς φαίνεται, κρίσιν, ἀφοῦ ὁ νεαρός βασιλεὺς ἐδόξε νὰ σκεφθῇ καὶ περὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἐπὶ τῆς ἀντιδυσίλειας καὶ τῶν φιλελευθέρων εὐτόλμου ἐκείνης ἐνεργείας αὐτοῦ δι' ἐγκαταλείψεως καὶ τῆς κρατούσης μερίδος

τῶν ριζοσπαστικῶν, ὑπὸ διαφωνιῶν διασπασμένης καὶ διὰ τὴν διχόνοίαν αὐτῆς δυσχερείας τῷ Στέμματι παρεμβαλλούσης, καὶ τῆς συστάσεως στρατιωτικοῦ ὑπουργείου, εἰς οὐδεμίαν πολιτικὴν μερίδα ἀνήκοντος καὶ δυναμένου νὰ κυβερνήσῃ εὐσταθῶς καὶ παγίωσῃ ἐν τῇ χώρᾳ τὴν εὐταξίαν καὶ εὐνομίαν, κατορθίσθῃ τὸ νέον σεβδίκον ὑπουργεῖον ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Γροῦιτς, ἐκ τῶν διαπρεπεστέρων μελῶν τῆς ριζοσπαστικῆς μερίδος καὶ πρώην ἐνταῦθα πρεσβευτὴν, πολλῆς δ' ἀπολαύοντα ὑπολήψεως παρὰ τῷ κόμμῳ. — Ἐλπίζεται ὅτι ἡ συνετὴ καὶ μετριοπαθὴς κυβερνήσις τοῦ κ. Γροῦιτς θὰ καταστήσῃ ἐφεξῆς περιττὴν τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν προμνησθεῖσαν βασιλικὴν βουλὴν, ἀφ' ἧς ἀπετραπὴ μὲν νῦν ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ὑπὸ φιλοπατριδῶν ἀξιωματικῶν, καταδείξαντων τοὺς κινδύνους, οὓς ἡδύνατο νὰ προκαλέσῃ τοιαύτη πολιτικὴ, ἐνὸς δὲ καὶ εἰπόντος αὐτῷ ὅτι οὐδεὶς ἀξιωματικὸς θ' ἀνελάμβανε τὴν ἡγεσίαν τοιοῦτου ὑπουργείου, ἀλλ' ἡ ὁποία ἡδύνατο ἐν ἀποτυχίᾳ καὶ τῆς παρούσης κυβερνήσεως ν' ἀποδειχθῇ σκληρὰ ἀνάγκη. — Ἀλλῶς τε ἡ κατεύνασις τῶν πνευμάτων καὶ ἡ τῆς εὐταξίας παγίωσις ἀποβαίνει ὁσημέραι ἀναγκαιοτέρα τῇ χώρᾳ, τῶν μὲν οικονομικῶν πραγμάτων τοῦ κράτους διὰ τὴν ἀταξίαν τῆς φορολογίας εἰς τοσοῦτον τεταραγμένων, ὥστε καὶ αὕτη ἡ τῶν ὑπαλλήλων μισθοδότησις δυσχερῶς διεξάγεται, τῶν δὲ πρὸς τὴν Αὐστρουγγαρίαν σχέσεων τραχυτέρων γενομένων.

Τούναντίον τὰ τῆς Ρουμανίας γράμματα, ὑπὸ τὴν ἐποψὶν τοῦλάχιστον τῆς ὑλικῆς εὐημερίας τῆς χώρας, φαίνονται ὁμαλῶς βαίνοντα. — Καθ' ἃ ἐκ τοῦ λόγου, δι' οὗ ὁ βασιλεὺς Κάρολος τὴν ἐναρξίν τῶν ἐργασιῶν τῶν Βουλῶν ἐκήρυξε, δηλοῦται, παρὰ τὰς συντελεσθεῖσας καὶ ἐν τῇ παρούσῃ συνόδῳ συμπληρουμένας μεταρρυθμίσεις ἐν τοῖς διαφόροις κλάδοις τοῦ βίου τοῦ κράτους, ἀπαιτησάσας σπουδαίας ἐκτάκτους δαπάνας, τὰ μὲν δύο τελευταῖα εἶναι λήγουσι μετὰ περιόδων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, περὶ τῆς καταλλήλου χρησιμοποίησεως τῶν ὁποίων σκέπτεται νῦν ἡ κυβερνήσις, τὸ δὲ τοῦ ἐπιόντος ἔτους πραγματικὸν ἰσοῦγιον εἶναι ἤδη ἐξισοφασμένον. — Κατὰ τὰ ἄλλα αἱ ἐπὶ τοῦ διοικητικοῦ καὶ τοῦ εκπαιδευτικοῦ συστήματος γενόμεναι καὶ γινόμεναι μεταρρυθμίσεις ἀποδεικνύουσι πρόοδον, ἣν ὁ μὴ ὁμολογῶν ἔνοχος ἀδικίας θ' ἀπέβαινε.

Τὴν Ἰταλίαν ἐξακολουθεῖ ἔτι μαστιζοῦσα ἡ ἐκ τῆς παραιτήσεως τοῦ ὑπουργείου Γιολίντι προελθοῦσα κυβερνητικὴ κρίσις. — Πρὸς στιγμὴν ἐπιστεῦθη ὅτι ὁ κ. Ζαναρδέλλης, διευκολύνας ἐν μέρει τῇ κυβερνήσει αὐτοῦ βίον τινὰ διὰ τῆς ἐν τῷ προγράμματι αὐτοῦ ἀναγραφῆς τῆς κατὰ δύο σώματα ἐλαττώσεως τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ στρατοῦ, θὰ κατάρθου νὰ καταρτίσῃ τὸ ὑπ' αὐτὸν ὑπουργεῖον. — Καὶ τὰ μέλη μάλιστα τοῦ ὑπουργείου τούτου ἐπληγεγραφήθησαν ἤδη καὶ ὡς συγκροτηθεῖσα ἡ νέα ἰταλικὴ κυβερνήσις ἐθεωρήθη. — Ἡ αὐτὴ ὅμως κατάστασις εἶναι τοιαύτη, ὥστε οὐδὲ αἱ παρελθοῦσαι μέχρι τοῦδε ὀκτωκαίδεκα ἡμέραι ἐπῆρκεσαν πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς χερσονήσου ἀπὸ τῆς ὑπουργικῆς κρίσεως. — Ἡ ἀπὸ τῆς μνησθείσης ἐλαττώσεως τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν ἐπερχομένη οικονομικὴ ἀνακούφισις οὕτως ἀσφύ-

μαντος ἐκρίθη, ὥστε μικρά τις μεταγενεστέρα σκέψις ἤρκεσεν, ὅπως πείσῃ τὸν ἀναλαβόντα τὸ βαρὺ τῶν οικονομικῶν χαρτοφυλάκιον περὶ τῆς βεβαίας ἀποτυχίας αὐτοῦ καὶ ἀναγκάσῃ αὐτὸν νὰ ἐγκαταλίπῃ αὐτὸ παραχρῆμα αὐθις. — Ὁ κ. Ζαναρδέλλης [οὗδ' οὕτως ἀπέγνω τοῦ σχηματισμοῦ τῆς κυβερνήσεως καὶ ἐπ' ἄλλα πρόσωπα ἔστρεψε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ· ἀλλ' οὐδεὶς εὐρέθη τοιαύτην θαυματουργικὴν δύναμιν συνειδῶς ἑαυτῷ, ὥστε νὰ ὑποδυθῇ ἀγῶνα ὑπεράνθρωπον. — Τούτου ἔνεκα ὁ τῆς ἰταλικῆς Βουλῆς πρόεδρος κατὰ τὰς τελευταίας ἐκ Ρώμης τηλεγραφικὰς εἰδήσεις ἀπέθετο αὐθις τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐντολήν. — Ὁ βασιλεὺς προσεκάλεσε πάλιν τὸν κ. Κρίσπην, ἀλλ' οὐπω ἐγνώσθη τὸ ἀποτέλεσμα τῆς νέας συνεντεύξεως.

Τὸ πρόγραμμα τοῦ νέου ὑπὸ τὸν κ. Καζιμίρ Περιὲ γαλλικοῦ ὑπουργείου ἐρεῖδεται ἐπὶ τῶν αὐτῶν συντηρητικῶν ἀρχῶν, ἐφ' ὧν ὡς πρὸς τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ συντάγματος καὶ τὸν χωρισμὸν τῆς Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας ἠρεῖδετο καὶ τὸ τοῦ προκατόχου ὑπουργείου· ἡ ὁμοιότης ὅμως αὕτη τῶν προγραμμάτων οὐδαμῶς ἀποδεικνύει περιττὴν τὴν γενομένην ἀνταλλαγὴν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ πρωθυπουργοῦ καὶ προέδρου τῆς Βουλῆς. — Δύναται τὸ φαινόμενον νὰ μὴ συνηγορῇ ὑπὲρ τῆς φήμης τοῦ κ. Δουπουῖ ὡς ἐξόχου κυβερνήτου· ἀλλὰ τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι τὸ αὐτὸ πρόγραμμα, ὑπὸ τούτου μὲν ἀναγνώσθεν, προσεκάλεσε τὴν πτώσιν τῆς ὑπ' αὐτὸν κυβερνήσεως, ὑπὸ τοῦ κ. Καζιμίρ δὲ προβλήθεν, ἐπεκροτήθη ὑπὸ τῶν πλείστων μελῶν τοῦ κοινοβουλίου, ἐν οἷς τεσσαράκοντα ὀκτὼ ἐκ τῆς δεξιᾶς, ὅπερ ἐξασφαλίζει τῇ νῆα κυβερνήσει ἱκανὴν κοινοβουλευτικὴν πλειοψηφίαν. — Τὸ δυσάρεστον μόνον εἶναι, ὅτι ἐν τῇ κυβερνήσει ταύτῃ ὑπὸ τὴν ἐποψὶν τῆς ἐμπορικῆς πολιτικῆς φαίνονται κρατοῦσαι αἱ προστατευτικαὶ ἀρχαὶ τοῦ κ. Μελὶν, πράγμα μὴ ἐπαγγελλόμενον ἀγαθὰ τοῖς κράτεσιν ἐκείνοις, ἅτινα ἀπὸ τῆς ὑπουργικῆς μεταβολῆς προσεδόκων εὐμενεστέραν τῶν προϊόντων αὐτῶν ἐν Γαλλίᾳ ὑποδοχὴν.

Φαίνεται ὅτι ἡ εἰς Γερμανίαν ἀνάκλησις τῶν Ἰνδοῦντων δὲν θὰ παραμείνῃ ἐν τῷ σταδίῳ τῆς εἰς πρώτῃν ἀναγνώσιν τῆς ὑπὸ τοῦ κοινοβουλίου ἐπιψηφίσεως τῆς σχετικῆς προτάσεως, ὅτι δὲ δὲν θὰ βραδύνῃ ἡ ὀριστικὴ ἀνάκλησις τοῦ περὶ ἐξώσεως αὐτῶν νόμου τοῦ 1872. — Ἐν τούτοις ἀρνητικὴν σχεδὸν μόνον βελτίωσιν τῆς θέσεως αὐτῆς ἐκ τούτου δύναται νὰ ἐλπίξῃ ἡ γερμανικὴ κυβερνήσις. — Τοῦτο διότι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πρώτη νίκη τοῦ καθολικοῦ Κέντρου δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν ὁμόθυμον ὑποστήριξιν τῶν συντηρητικῶν στοιχείων, ὅτε ἡ τῶν καθολικῶν συμμαχία ἐν τῷ ζητήματι τῆς ἐπιψηφίσεως τῶν ἐμπορικῶν συμβάσεων καὶ τῶν φορολογικῶν μέτρων θὰ ἦτο ὀφειλὴ εἰς τὴν κυβερνήσιν, ἀλλ' εἰς τὴν σύμπραξιν τῶν σοσιαλιστῶν, οὓς διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς συντηρητικῆς ὑποστηρίξεως ἐπεκαλέσαντο οἱ καθολικοὶ καὶ οἵτινες, κατ' ἀρχὴν πολεμοῦντες τὰ ἐξαιρετικὰ μέτρα, ὑπερψηφίσαν τῆς προτάσεως. — Ὡστε ὁ κόμης Καπρίνης παραμένει ἐν ταῖς αὐταῖς περιπνεύσεσιν.

M. E. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ.